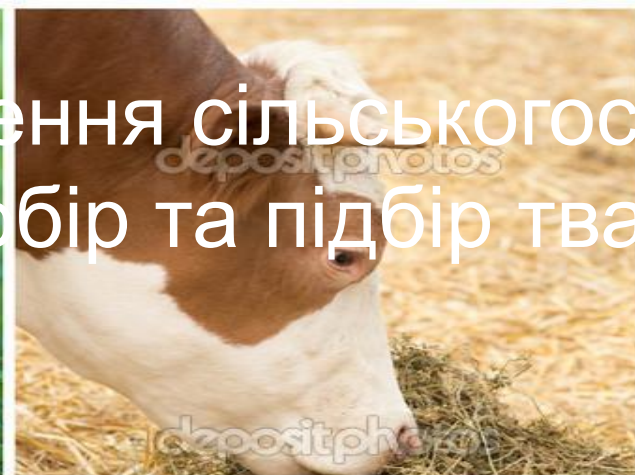
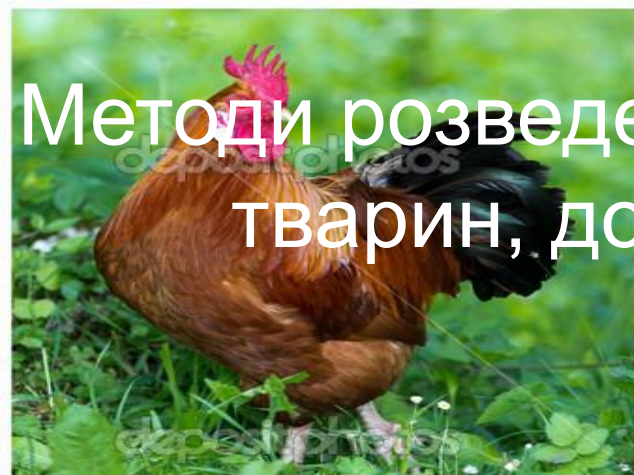

Методи розведення сільськогосподарських тварин, добір та підбір тварин.

Виконала студентка групи О2/1
Тараненко М.Д.

В зоотехнії розрізняють три основних методи розведення сільськогосподарських тварин:

- 1) чистопородне розведення (спаровують тварин однієї породи);
- 2) схрещування (спаровують тварин різних порід);
- 3) гібридизація (спаровують тварин різних видів).

Чистопородне розведення має на меті удосконалення породи при збереженні основних властивостей її.

Головними прийомами цього методу розведення є:

- добір на плем'я тварин з добре розвиненими бажаними ознаками;
- цілеспрямований підбір пар, що має на меті посилення бажаних ознак породи;
- раціональне вирощування і використання тварин в умовах, що сприяють розвитку тих якостей, заради яких породу розводять.

Заводські породи мають складну структуру і складаються з чоловічих ліній і жіночих родин.

Лінією називають групу тварин, яка походить від визначного за своїми ознаками чоловічого предка і має подібні якості, що відрізняють їх від інших тварин тієї самої породи.

Групу тварин – потомків однієї визначної жіночої особини називають **родиною**. При чистопородному розведенні може бути **лінійне** і **міжлінійне** розведення. В першому випадку спаровують тварин однієї лінії для посилення цінних ознак, властивих даній лінії. В другому випадку спаровують тварин різних ліній для одержання нової лінії за допомогою поєднання в ній кращих ознак, які мають вихідні лінії.

Під час **спорідненого спаровування** підбирають споріднених між собою тварин. Споріднене спаровування застосовують при виведенні нових порід, ліній і родин. Його слід застосовувати дуже обережно, бо можуть бути негативні наслідки.

Схрещування.

Залежно від поставленої мети розрізняють такі види схрещування:

- 1) вбирне,
- 2) ввідне,
- 3) відтворне,
- 4) промислове,
- 5) перемінне.

Перші три види мають племінне значення, два останніх — користувальницьке. *Вбирне схрещування* полягає в тому, що за допомогою систематичного спаровування самок місцевої неполіпшеної породи з самцями заводської породи місцеву породу перетворюють в більш продуктивну, яка за своїми ознаками наближається до поліпшуючої.

Наприклад, якщо поставлено за мету перетворити овець грубововнових місцевих порід в тонкорунних, то в такому випадку роблять так: грубововнових маток спаровують з баранами тонкорунної породи. Помісі першого покоління спаровують також з баранами тонкорунної породи і так до четвертого покоління, а потім помісі розводять «в собі» (між собою).

Відтворне схрещування застосовують для того, щоб поєднати в потомстві кращі ознаки вихідних порід. Помісі другого або третього покоління, які мають бажані ознаки, розводять „в собі” для закріплення цих якостей. Цим методом виведено більшість існуючих заводських порід усіх видів сільськогосподарських тварин.

Ввідне схрещування застосовують для поліпшення уже існуючих порід, щоб поліпшити продуктивність тварин або деякі особливості в будові їх тіла без докорінної зміни породи.

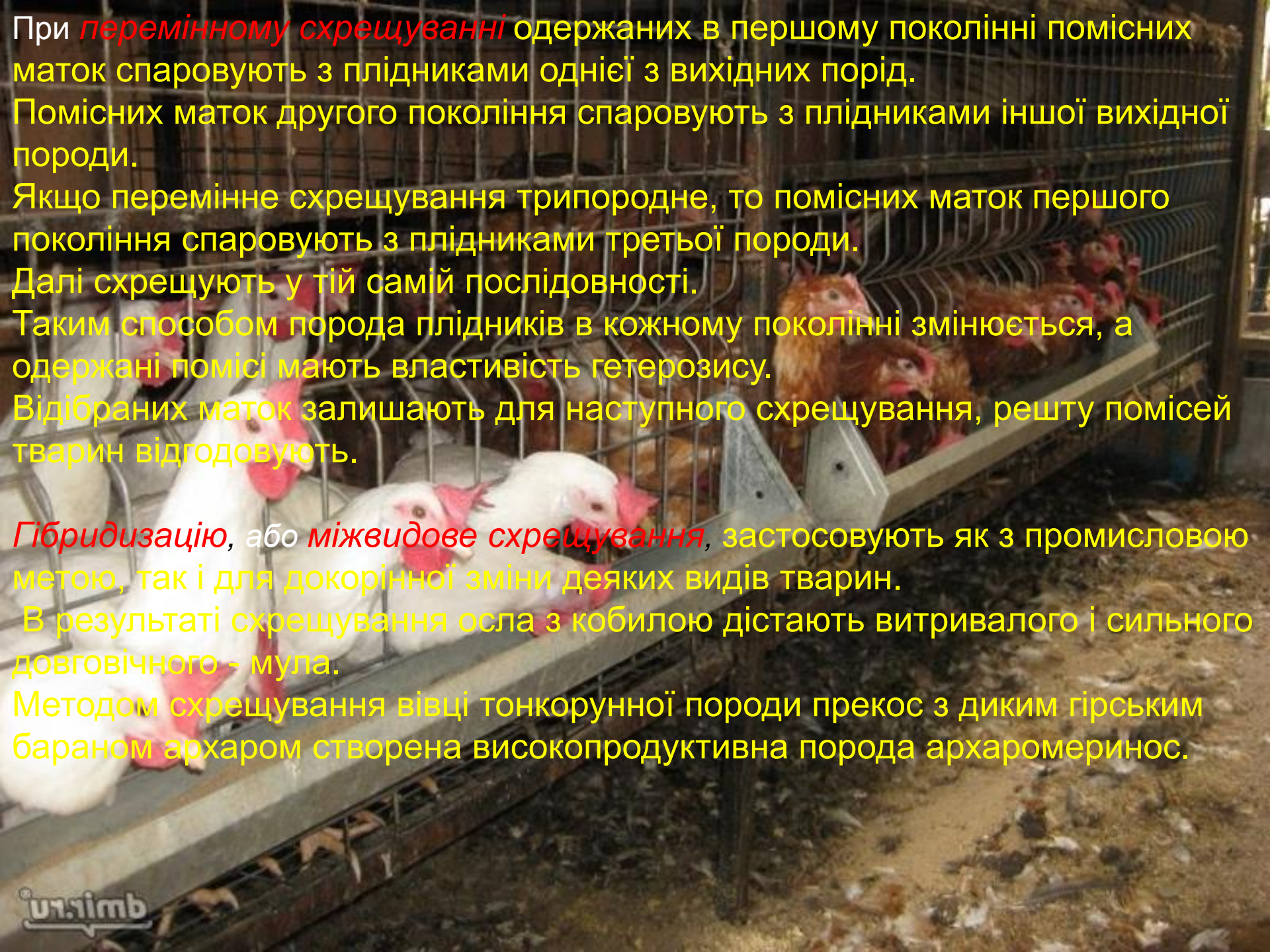
При ввідному схрещуванні спаровування з плідниками поліпшуючої породи проводять лише один раз, а потім помісних тварин розводять в межах породи в поєднанні з чистопородними.

За допомогою ввідного схрещування поліпшували жирність молока у корів чорно-рябої породи, використовуючи голландську, тагільську та деякі інші породи.

Промислове схрещування проводять для одержання помісей першого покоління, яких або відгодовують (у свинарстві, м'ясному скотарстві і птахівництві), або використовують як користувальних тварин (робочі коні).

Помісні тварини краще ростуть і розвиваються, бо мають підвищену життєздатність.

Результати промислового схрещування залежать від правильного підбору порід і окремих тварин, узятих для схрещування, а також від умов вирощування і годівлі тварин.

При *перемінному схрещуванні* одержаних в першому поколінні помісних маток спаровують з плідниками однієї з вихідних порід.
Помісних маток другого покоління спаровують з плідниками іншої вихідної породи.
Якщо перемінне схрещування трипородне, то помісних маток першого покоління спаровують з плідниками третьої породи.
Далі схрещують у тій самій послідовності.
Таким способом порода плідників в кожному поколінні змінюється, а одержані помісі мають властивість гетерозису.
Відібраних маток залишають для наступного схрещування, решту помісей тварин відгодовують.

Гібридизацію, або *міжвидове схрещування*, застосовують як з промисловою метою, так і для докорінної зміни деяких видів тварин.

В результаті схрещування осла з кобилою дістають витривалого і сильного довговічного - мула.

Методом схрещування вівці тонкорунної породи прекос з диким гірським бараном архаром створена високопродуктивна порода архаромеринос.

A large indoor pig farm with many piglets in metal pens. The piglets are pink and are standing on a green plastic floor. There are metal railings and a large white water dispenser with a red lid in the foreground. The background shows more pens and windows.

Безперервне якісне поліпшення тварин, як наслідок відбору та підбору, відбувається в силу спадковості і мінливості.

Під спадковістю розуміється властивість живого тіла вимагати певних умов для свого життя і розвитку.

Спадковість визначає тип обміну речовин і має свої особливості у тварин різних видів, порід і особин.

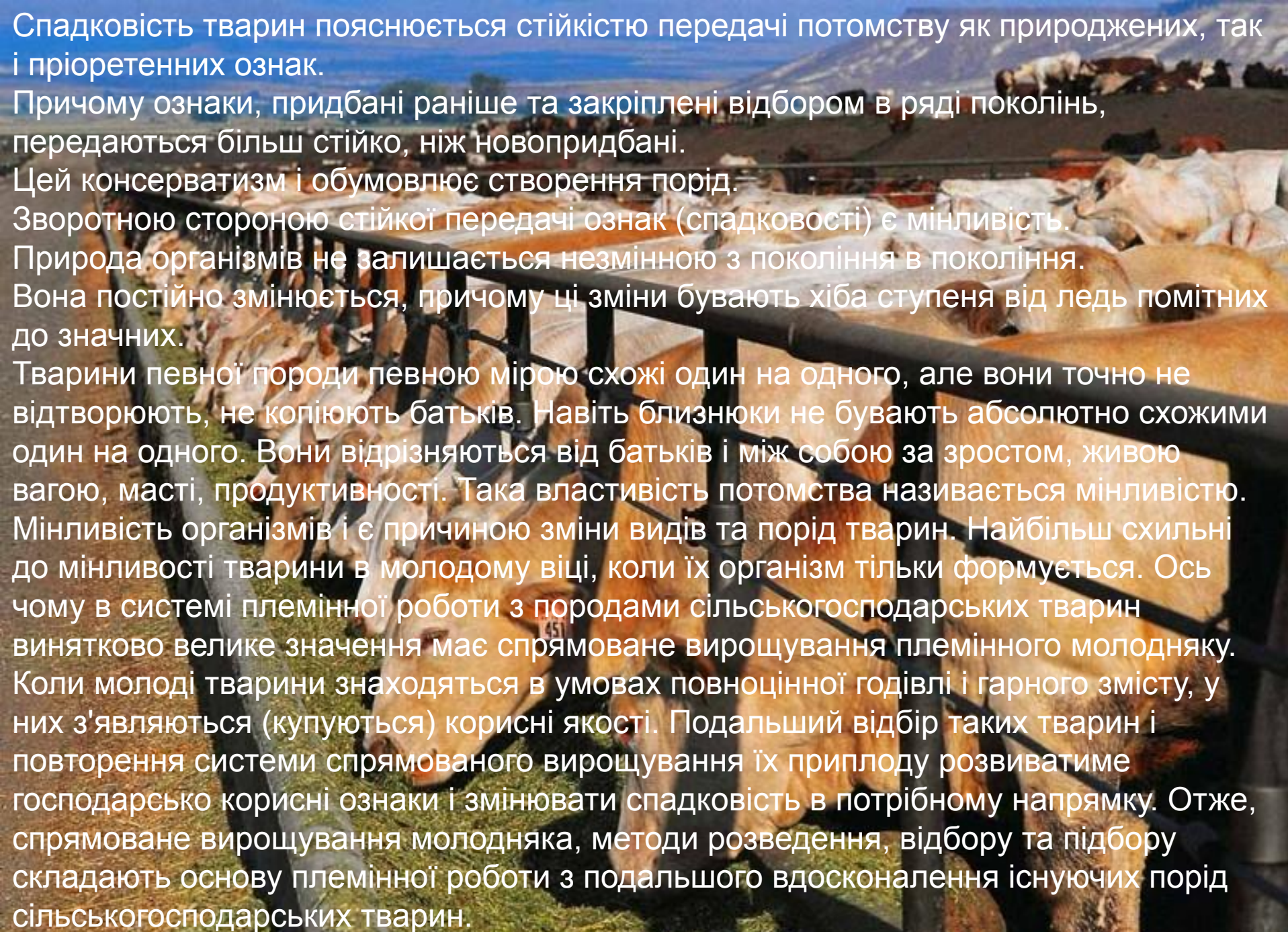
Всі ознаки, успадковані організмами сільськогосподарських тварин, діляться на три групи - потомствені, природжені і придбані.

Потомственими ознаками вважаються ті, які як би запозичуються нащадками від батьківських організмів.

До природжених відносять ознаки, що виникають у організмів в період внутрішньоутробного розвитку від зачаття до народження. До набутих відносять такі ознаки, які виникають у організмів після народження.

Природжені ознаки організм набуває під впливом умов життя в материнському організмі.

Придбані ознаки обумовлюються годуванням зростаючої тварини, змістом та іншими факторами зовнішніх умов.

A photograph of a herd of cows in a field. The cows are of various colors, including white, brown, and black. They are standing in a line, possibly in a feeding area or a pen. In the background, there are rolling hills and mountains under a clear blue sky. The text is overlaid on the image, providing information about heredity and breeding in livestock.

Спадковість тварин пояснюється стійкістю передачі потомству як природжених, так і пріоретенних ознак.

Причому ознаки, придбані раніше та закріплені відбором в ряді поколінь, передаються більш стійко, ніж новопридбані.

Цей консерватизм і обумовлює створення порід.

Зворотною стороною стійкої передачі ознак (спадковості) є мінливість.

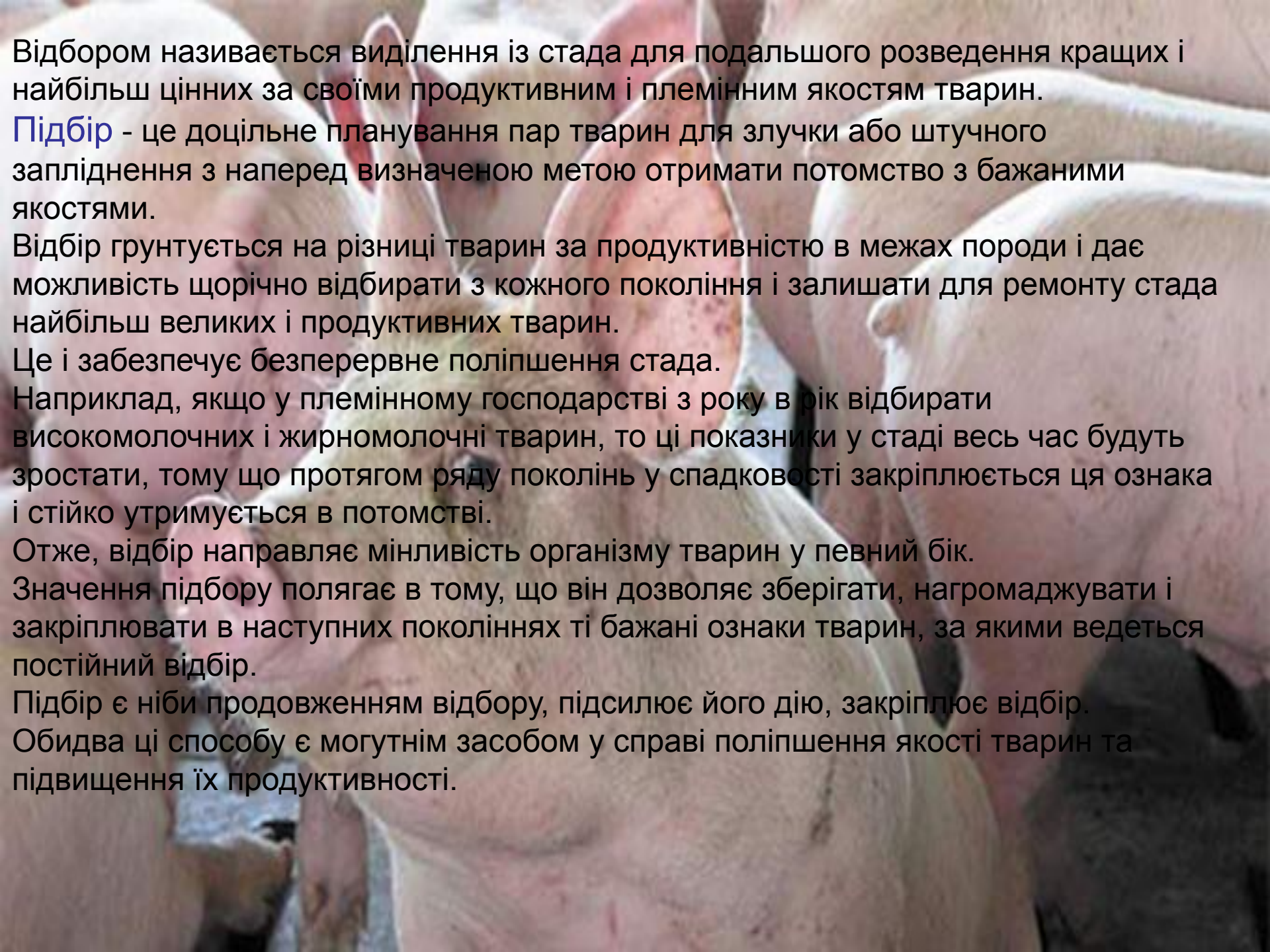
Природа організмів не залишається незмінною з покоління в покоління.

Вона постійно змінюється, причому ці зміни бувають хіба ступеня від ледь помітних до значних.

Тварини певної породи певною мірою схожі один на одного, але вони точно не відтворюють, не копіюють батьків. Навіть близнюки не бувають абсолютно схожими один на одного. Вони відрізняються від батьків і між собою за зростом, живою вагою, масті, продуктивності. Така властивість потомства називається мінливістю.

Мінливість організмів і є причиною зміни видів та порід тварин. Найбільш схильні до мінливості тварини в молодому віці, коли їх організм тільки формується. Ось чому в системі племінної роботи з породами сільськогосподарських тварин винятково велике значення має спрямоване вирощування племінного молодняка.

Коли молоді тварини знаходяться в умовах повноцінної годівлі і гарного змісту, у них з'являються (купуються) корисні якості. Подальший відбір таких тварин і повторення системи спрямованого вирощування їх приплоду розвиватиме господарсько корисні ознаки і змінювати спадковість в потрібному напрямку. Отже, спрямоване вирощування молодняка, методи розведення, відбору та підбору складають основу племінної роботи з подальшого вдосконалення існуючих порід сільськогосподарських тварин.

Відбором називається виділення із стада для подальшого розведення кращих і найбільш цінних за своїми продуктивним і племінним якостям тварин.

Підбір - це доцільне планування пар тварин для злучки або штучного запліднення з наперед визначеною метою отримати потомство з бажаними якостями.

Відбір ґрунтується на різниці тварин за продуктивністю в межах породи і дає можливість щорічно відбирати з кожного покоління і залишати для ремонту стада найбільш великих і продуктивних тварин.

Це і забезпечує безперервне поліпшення стада.

Наприклад, якщо у племінному господарстві з року в рік відбирати високомолочних і жирномолочні тварин, то ці показники у стаді весь час будуть зростати, тому що протягом ряду поколінь у спадковості закріплюється ця ознака і стійко утримується в потомстві.

Отже, відбір направляє мінливість організму тварин у певний бік.

Значення підбору полягає в тому, що він дозволяє зберігати, нагромаджувати і закріплювати в наступних поколіннях ті бажані ознаки тварин, за якими ведеться постійний відбір.

Підбір є ніби продовженням відбору, підсилює його дію, закріплює відбір.

Обидва ці способу є могутнім засобом у справі поліпшення якості тварин та підвищення їх продуктивності.

Порядок відбору

Вперше слід оцінювати і відбирати найкращих тварин для ремонту стада в ранньому віці: коней в 6-8 місяців, молочна худоба в 6-7, овець в 3-4, свиней на два місяці. При цьому відборі в господарстві слід залишати ремонтного молодняку більше, ніж потрібно для щорічної заміни бракуемого маточного стада.

Рекомендується виділити для ремонту в середньому на кожні 100 маток: 20 лошат, 20 телиць, 30 ярок і 40 свинок. З залишеного ремонтного молодняку в подальшому, при остаточному відборі, залишають тільки найкращих тварин.

Коли тварини закінчать ріст і розвиток, їх оцінюють вдруге: коней оцінюють по статурі і продуктивності; велика рогата худоба оцінюють по статурі, живою вагою, удою і жирності молока; овець-по статурі, живою вагою, плодючості, настригу і якості вовни; свиней оцінюють по статурі, живою вагою, плодючості і молочності. Надалі, коли буде отримано приплід, оцінюють також і за якістю потомства.

На основі даних про походження, статурі, живій вазі, продуктивності і якості потомства тварині дають остаточну оцінку.

Відбір тварин за походженням дає можливість пізнати предків тварини, встановити, від нерідного або спорідненого спаровування воно отримано, визначити приналежність його до тієї або іншої лінії або сімейства, зробити наближене висновок про спадкових якості тварини.

Відбір тварин по статурі і живою вагою

Для ремонту стада необхідно відбирати тварин, що мають гарну статуру, міцний кістяк, добре розвинену мускулатуру.

Тварин, що мають істотні недоліки екстер'єру і конституціональну слабкість, відбирати не можна, тому що ці недоліки можуть передаватися потомству. Головним чином необхідно звертати увагу на недоліки при оцінці та відборі виробників.

Відбираються тварини повинні мати велике зростання і великий живу вагу. Тварини з великим живою вагою, як правило, є і більш продуктивними.

Відбір тварин за продуктивністю

Корів за продуктивністю відбирають у віці три роки, пості першої лактації, приймаючи до уваги удій за 300 днів: овець відбирають після першої стрижки (у віці 1 року), свиноматок-пості першого опоросу і відбирання поросят (у 1,5 року), коней відбирають пості випробувань на іподромі (в 3-4 року).

На фермах відбирають таких корів, які мають найбільш високі надої молока за лактацію.

Найбільш цінним показником є рівномірний удій. Тільки корови з рівномірними удоями здатні давати високу продуктивність молока.

Встановлено, що здатність корів утримувати рівномірні добові надої протягом лактації передається у спадок нащадкам.

Найкращими вважають таких корів, у яких зниження надою молока за кожен місяць становить не більше п'яти відсотків.

При оцінці корів за продуктивністю потрібно враховувати не тільки кількість, але і якість молока.

Однією з найбільш цінних частин молока є жир.

Вміст жиру в молоці передається у спадок.

Тому потрібно відбирати на плем'я корів і особливо биків, що походять від матерів не тільки з великим удоєм, але і з високим вмістом відсотка жиру в молоці.

Всіх жирномолочні корів залишають в господарстві, і від них вирощують всіх теличок.

Таким чином можна збільшити вміст жиру в молоці у корів всього стада. На вівчарське фермі відбирають овець, що дають найбільший настриг, густу, довгу, тонку шерсть і відрізняються високою плодовитістю.

У свинарстві слід відбирати свиноматок з хорошою плодючістю і молочністю, що забезпечує нормальний розвиток поросят у підсисний період.

Дякую за увагу:)